

**SOSIAALI- JA TERVEYSALAN HENKILÖSTÖN RIITTÄVYYDEN JA SAATAVUUDEN
TILANNEKUVAN JA ENNUSTETYÖN ALATYÖRYHMÄ**

Aika	Ke 20.4.2022 klo 9.00-12.00		
Paikka	Microsoft Teams -kokous		
Osallistujat	Päivi Nygren, neuvotteleva virkamies, STM (pj.)	(x)	
	<i>Jäsenet</i>		
	Liisa Larja, erityisasiantuntija, TEM	(x)	
	varajäsen: Minna Ylikännö, erityisasiantuntija, TEM		
	(-)		
	Anni Lausvaara, toiminnanjohtaja, Vanhustyön keskusliitto, HALI ry	(-)	
	varajäsen: Riikka Shemeikka, johtaja, Kuntoutussäätiö, HALI ry	(-)	
	Pirjo Tuominen, kehittämis- ja laatujohtaja, A-klinikka, HALI ry	(-)	
	Pertti Mäkelä, tutkimuspäällikkö, JHL ry	(-)	
	varajäsen: Karoliina Bonfils, järjestelmäasiantuntija, JHL ry	(-)	
	Jonna Borgström, työmarkkinatutkija, Jyty ry	(x)	
	varajäsen: Keijo Hiltunen, sopimusasiantuntija, JHL ry	(0)	
	Jari Lipsanen, puheenjohtaja, Suomen Psykologiliitto, JUKO ry	(0)	
	varajäsen: Anu Halonen, puheenjohtaja, Toimintaterapeuttiliitto, JUKO ry	(x)	
	Jukka Vänskä, tutkimuspäällikkö, Lääkäriliitto, JUKO ry	(x)	
	varajäsen: Heta Piirto, toiminnanjohtaja, Suomen Puheterapeuttiliitto, JUKO ry	(0)	
	Juho Ruskoaho, työmarkkinatutkija, KT	(x)	
	varajäsen: Niina Paakkonen, työmarkkinatutkija, KT	(0)	
	Riikka Krause, työmarkkinatutkija, KT	(x)	
	varajäsen: Tanja Vierula, työmarkkinatutkija, KT	(x)	
	Mervi Flinkman, työvoimapolitiittinen asiantuntija, Tehy ry	(x)	
	varajäsen: Ralf Sund, ekonomisti, Tehy ry	(x)	
	Jussi Salo, kehittämisjohtaja, SuPer	(x)	
	varajäsen: Leena Kaasinen, asiantuntija, SuPer	(-)	
	<i>Pysyvät asiantuntijat</i>		
	Juha Honkatukia, tutkimuspäällikkö, THL	(-)	
	Ilpo Hanhijoki, opetusneuvos, OPH	(x)	
	Jaana Laitinen, tutkimusprofessori, TTL	(x)	
	<i>Hyvinvointialueiden ja kuntien edustus</i>		
	Anne Markkula, HR kehittämisspäällikkö, Pirkanmaa	(x)	
	Johanna Bjerregård Madsen, henkilöstöjohtaja, Pohjois-Karjala	(-)	
	Jari Petäjä, lasten ja nuorten palveluiden toimialajohtaja, HUS	(x)	
	<i>Asiantuntijasihteerit</i>		
	Terhi Tevameri, toimialapäällikkö, Sosiaali-, terveys- ja hyvinvointiala, Varsinais-Suomen TE-toi-		
misto	(x)		
	<i>Kutsuttuna</i> Virve Jokiranta ja Maija Mannfolk, NHG		

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.00. Uusille jäsenille ei ollut tullut kalenterikutsua. Lähetettiin puuttuvat kutsut kokouksen aikana. Varmistetaan jatkossa, että kalenterikutsut lähtevät myös uusille jäsenille.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

3. Tietopohjan nykytilan selvityksen alustavia tuloksia (9.10–10.30) ***Virve Jokiranta ja Maija Mannfolk***

NHG:n asiantuntijat esittelivät selvitystyön etenemistä, loppuraportin alustavaa sisältöä ja taustaa. Selvityksessä on kartoitettu tietopohjan nykytilannetta, keskeisimpiä tiedontuotannon kehityshaasteita sekä arvioitu sote-henkilöstön määrää käytettävissä olevien tietolähteiden avulla. Esityksessä tuotiin myös esille alustavia näkökohtia yhdenmukaisen tietopohjan toteuttamiseksi ja alustava ehdotus tiekartaksi. NHG:n toimesta esitettiin 4 erilaista vaihtoehtoa sekä niiden hyötyjä, haasteita sekä tarvittavia toimenpiteitä.

NHG vetämässä työskentelyssä tunnistettiin myös muita käyttötarkoituksia tietopohjan tiedoille, kuin mitä esittelyssä tuotiin esille. Näitä olivat mm. sote-alan tutkimustoiminta ja tutkimuksen taustoittaminen, koulutusmäärien ennakointi, media sekä tehtävän ja koulutuksen vastaavuus, työhyvinvointi ja kansalaisten palvelutarpeisiin vastaaminen. Työskentelyssä muiden tietopohjan hyödyntäjien osalta tunnistettiin lisäksi mm. OKM, hyvinvointialueiden asukkaat, tiedon tuottaminen kv-toimijoille (esim. OECD ja WHO), opiskelijat, kunnat, yksityiset työnantajat, JOTPA, KV-rekrytointi, tutkimuslaitokset.

Käydyssä keskustelussa tulevasta tietopohjasta tuotiin esille mm. yliopistosairaaloiden rooli ja tarpeet, jotka tulisi huomioida tietopohjassa. Tuotiin myös esille, että täydellistä tietoa ei saa. Täytyisi kuitenkin saada tietoa laajemmin, esim. työttömistä ja työkyvyn rajoitteista, alalta pois siirtyneistä jne. Lähihoitajien osalta tulisi huomioida myös kunnat, sillä siellä työskentelee paljon lähihoitajia esim. koulunkäyntiavustajina ja varhaiskasvatuksessa. Myös sektoritietoa tarvitaan ja erikoislääkäreistä tarkempaa tietoa. Huomioitava myös, että monella sote-ammattilaisella voi olla useita ammattioikeuksia. Tietopohjaa tulisi laajentaa myös eläköitymisennusteisiin. Näkökulmana tulisi myös olla, että hyödynnetään kaikkea dataa parhaalla mahdollisella tavalla ja myös esim. tekoälyä.

Puhuttaessa henkilöstön saatavuudesta tulisi samanaikaisesti puhua myös henkilöstön riittävydestä; Miten henkilöstövoimavaroja kohdennetaan asiakastarpeiden mukaisella tavalla? Tämä tietopohja tulisi myös rakentaa. Tuotiin myös esille, että AML-luokituksesta ei ole syytä luopua, vaikka siihen sisältyykin heikkouksia. Muuten tulee vaikeuksia datan yhteensovittamisessa. Monet esitellyistä vaihtoehdoista tuottavat myös kovaa tiedonkeruurasitetta. On tunnistettava myös nk. ad hoc tiedot. Esimerkkinä tuotiin koronarokotekattavuutta koskevat selvitykset (GSE Helsinki). Voisiko tutkijoilta kysyä, miten tuo harjoitus sujui?

Tuotiin myös esille, että yhdellä mallilla ei välttämättä päästä haluttuun lopputulokseen vaan tarvitaan useampia. Valviran tietojen käyttö tarvitaan joka tapauksessa. Johonkin vakiintuneeseen tietopohjaan nojaaminen on jatkossakin tärkeää. Aika-viive tulee paranemaan.

4. OPH – Sote-alan koulutustarjonta, suoritettut tutkimukset ja ennakoitustyö (10.30–11.15) ***Ilpo Hanhijoki***

Opetusneuvos Ilpo Hanhijoki esitteli sote-alan koulutuksen nykytilaa. Tiimeriin on tulossa myös laajempaa tilastodataa koulutuksesta. Ammatillisessa sote-alan koulutuksessa tutkintoja ja opiskelijoiden määrä ovat laskeneet. Opiskelijoiden määrä indikoi työvoiman tarjontapotentiaalia muutaman vuoden päähän. Lähihoitajien osalta tutkinnon suorittaneiden ja uusien opiskelijoiden määrässä on suuri pudotus. Lisäksi ensisijaisten hakijoiden määrä on selvästi laskenut, samoin kuin paikan vastaanottaneiden määrä (-1000).

Sote-alan AMK opiskelijoiden määrä sen sijaan on kasvanut vuodesta 2010 vuoteen 2021 42 % ja tutkintojen määrä 50 %. Sairaanhoidtajien uusien opiskelijoiden määrä oli 4 977 vuonna 2021 ja tutkintojen määrä 3 303. Fysioterapeuttien uusien opiskelijoiden määrä oli 850 vuonna 2021 ja tutkintojen määrä 604. Yliopistokoulutuksessa sote-alan tutkinnot ovat myös kasvaneet 22 % vuosina 2010–2020. LL-tutkintoja yhteensä 702 vuonna 2021. TTM tutkintomäärät kasvaneet vuosina 2010–2021 merkittävästi.

Hanhijoki esitteli myös osaamisen ennakointifoorumia. Ennakointifoorumin päätaavoitteena on luoda vaiheittain keskipitkän ja pitkän aikavälin tiekartta koulutuksen, osaamisen ja oppimisen näkökulmasta eri koulutusaloilla. Jatkossa on tarkoitus saada tietoa myös määrällistä tietoa ja tietoa työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaannosta. Ennakointi luo isoa kuvaa. Pitkän aikavälin ennakointituloksia on odotettavissa keväällä 2023.

5. Alatyöryhmän alustavat toimenpide-ehdotukset (11.15–11.45)

Päivi Nygren ja Terhi Tevameri

Käytiin läpi toimenpide-ehdotusten alustavia jatkojalostettuja sekä uusia ehdotuksia toimenpiteiksi sekä alatyöryhmän vastuualuetta koskevia tietopuutteita. Näitä on mahdollisuus vielä kommentoida tiimerissä 20.4.2022 päivän aikana.

Käydyssä keskustelussa tuotiin esille mm. muotoiluehdotuksia. Tuotiin myös esille, että TTL:n Mitä kuuluu -kysely on tarkoitus ottaa käyttöön myös hyvinvointialueilla ja mahdollisuudesta myös laajentaa sitä yksityiselle sektorille on alustavasti keskusteltu. Lisäksi tuotiin esille henkilöstön riittävyden näkökulma, jonka tulisi olla vahvemmin esillä; miten olemassa olevat henkilöstöresurssit kohdistetaan onnistuneesti.

6. Muut mahdolliset asiat

Muita asioita ei ollut.

7. Seuraava kokous ja kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen. Seuraava kokous on 11.5. klo 9–12, teams.